

роботи з даними, скоротити кількість помилок, пов'язаних з людським фактором.

Тенденцією найближчого майбутнього є переведення усіх бізнес-процесів в електронний вигляд і комплексна автоматизація електронного документообігу.

УДК 657.37

Озеран А.В.,

д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ У ФОРМАТІ XBRL

Одним з найбільш значущих механізмів модернізації фінансової звітності є впровадження досягнень інформаційних технологій у процес її розробки, подання та аналізу. Поширення фінансової інформації за допомогою Інтернету створює новий вимір у системі корпоративної звітності загалом. Оперативна, в режимі реального часу, інформація найближчим часом може замінити усталену фінансову звітність, яка нині подається компаніями для зацікавлених сторін.

До сучасних способів формування та подання фінансової звітності слід віднести застосування web-технологій для розміщення звітності в Інтернеті, а також використання гнучкої мови бізнес-звітів XBRL (eXtensible Business Reporting Language – розширювана (гнучка) мова ділової звітності).

Поширенню XBRL у зарубіжній практиці сприяли такі передумови:

- підвищення вимог зовнішніх користувачів до доступності, прозорості, порівнянності, обсягів і швидкості подачі звітності;
- універсальність облікових систем внаслідок конвергенції національних стандартів фінансової звітності та МСФЗ, у зв'язку з чим зросли потреби складання звітності в електронному форматі;
- витратність на публікацію фінансових звітів.

Технологія XBRL дозволяє програмним засобам, що підтримують XML, автоматично зчитувати будь-яку інформацію, зокрема щорічні фінансові звіти, складені за вимогами МСФЗ, U.S. GAAP або іншими національними стандартами бухгалтерського обліку та фінансової звітності, сортувати, аналізувати, зберігати й обмінюватися нею з іншими комп'ютерами.

Для успішного впровадження XBRL необхідні такі передумови:

- розвинена інфраструктура засобів телекомунікаційного зв'язку;
- існування зацікавлених споживачів фінансової інформації.

Етапами впровадження XBRL у фінансову звітність підприємств України є:

1. *Вибір таксономії.* Таксономія XBRL (XBRL taxonomy) – категорійний апарат, за допомогою якого визначені та організовані XBRL-теги; це свого роду словник термінів, які повинні однозначно розумітися всіма користувачами і програмами. Такі бухгалтерські поняття, як активи, грошові кошти, амортизація, представлені в таксономії. Таксономія також встановлює їх взаємозв'язок, семантику, використовувані формули (наприклад, Активи =

Зобов'язання + Власний капітал), спосіб їх відображення та іншу описову характеристику. Підприємство обирає чи вже опубліковані таксономії, або розробляє власну, або їх комбінацію, базуючись на опублікованій таксономії з доданням елементів, які є специфічними для власних потреб звітності.

Оскільки таксономії розрізняють залежно від цілей звітності, типу звітної інформації та вимог до її представлення, підприємство може використовувати одну таксономію для подання звіту на фондову біржу та іншу – для звітування Комісії з цінних паперів і фондового ринку.

Таксономії можна створювати як на рівні національних стандартів фінансової звітності, так і на рівні бухгалтерських стандартів, що застосовуються в певних сегментах ринків і враховують вимоги бухгалтерських стандартів у тій чи іншій галузі. Це дозволяє підприємствам формувати звітність у єдиному для даної галузі стандарті, а інвесторам та іншим користувачам – ефективно оцінювати результати діяльності компаній, порівнюючи їх усередині галузі. У даному випадку XBRL працює як технологічний механізм передачі та аналізу інформації на макроекономічному рівні.

Також можна створювати таксономії на рівні окремих підрозділів усередині окремої компанії. У цьому випадку йдеться про XBRL як про ефективний технологічний засіб управлінського обліку, що використовується на мікроекономічному рівні.

2. *Порівняння статей* у фінансовій звітності з елементами, що містяться в обраній таксономії.

3. *Створення розширення*. Якщо фінансова звітність підприємства містить позиції, які не мають еквівалентних елементів таксономії, то підприємство створює свій власний елемент.

4. *Створення тегів та зразка документа*. Як тільки всі статті та їх еквівалентні документи будуть ідентифіковані (або створені), числові та текстові дані звіту необхідно закодувати за допомогою програмного забезпечення XBRL.

Пріоритетним напрямком, вважаємо, є розроблення таксономії XBRL для фінансової звітності у відповідності з національними П(С)БО. Ці таксономії можуть бути розроблені для торговельних і промислових підприємств, неприбуткових організацій, пайових інвестиційних фондів і різних інших великих бізнес-формувань. Оскільки можливості XBRL дозволяють поліпшити фінансовий аналіз і ризик-менеджмент, постачальники програмного забезпечення зобов'язані передбачити розробку програмних агентів та інформаторів штучного інтелекту, за допомогою яких відбувається вилучення закодованих у XBRL даних із відповідних джерел для прогнозування, наприклад фінансового стану підприємств.

Отже, кодування даних бухгалтерського обліку в XBRL повинно сприяти ефективній інституціоналізації процесу безперервного моніторингу та безперервної звітності на підприємствах. Це, своєю чергою, має покращити ефективність бізнесу і допомогти в реалізації бізнес-цілей. Розвиток інструментів передачі фінансової звітності за допомогою Інтернет-технологій

безпосередньо впливає на розширення інформаційного простору і робить можливим прийняття обґрунтованіших економічних рішень.

УДК 657.6

Пархоменко О.П.,
к.е.н., доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В АНАЛІЗІ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Застосування автоматизованих систем як під час перевірки, так і в ході аналізу одержаних результатів забезпечує швидкість, точність у виявленні відхилень, ефективність у проведенні аудиторської перевірки. Автоматизація бухгалтерського обліку спричинила впровадження інформаційних технологій в сферу аналізу та аудиту.

Аналітичні розрахунки – досить трудомісткий процес, оскільки пов'язаний з великим обсягом різних розрахунків, які вимагають використання сучасної техніки. Необхідною передумовою створення системи аналітичних розрахунків є сукупність правильно спроектованих підсистем інформаційного, програмного, організаційно-технологічного й технічного забезпечення.

Інформаційна база для рішення аналітичних завдань на ПК являє собою сукупність масивів даних, документації, призначених для обробки за допомогою обчислювальної техніки.

Основні принципи створення ефективного інформаційного забезпечення для рішення задач економічного аналізу:

- виявлення інформаційних потреб користувача;
- визначення способів найбільш ефективного задоволення цих потреб;
- об'єктивність відбиття процесів господарювання;
- єдність інформації бухгалтерського, статистичного й оперативного обліку;
- застосування новітніх технологій формування банку даних на ПК;
- всебічне використання первинної інформації;

Використання ПК підвищує ефективність аналітичної роботи. Це досягається за рахунок:

- скорочення строків проведення аналізу;
- повнішого обхвату впливу факторів на результати господарської діяльності;
- заміни приблизних, спрощених розрахунків точнішими;
- постановки й рішення нових задач аналізу, які практично не можливо виконати вручну із застосуванням традиційних методів.

Найпопулярнішою і найрозповсюдженішою на сьогодні є електронна таблиця MS EXCEL. MS EXCEL має потужний апарат математичної статистики, що дозволяє займатися статистичним моделюванням. Обробка